

O BULAT KUDJANA

L'amour
toujours

Traducere din limba rusă și note
de Adriana Nicoară

POLIROM
2020

Și iar le apăru în cale o cîrciumă, cu ușa deschisă, spre a da voie să iasă două calfe care se îmbrățișară și porniră la drum, fredonînd un cîntec. Șipov își pleca pleoapele, umplu un pahar, îl adulmecă, sorbi lăsîndu-se pe spate. Băutura se duse ca unsă!... Ronțai apoi niște ciupercuțe, se șterse cu palma... Ghiros scoase un oftat.

— Ce-i cu tine? – întrebă Șipov.

— Nu-i nimic, spuse companionul.

Erau la marginea orașului. În față se zărea o rîpă, iar mai departe de ea, un cîmp.

Ghiros se zgribuli.

— Ce-i cu tine? – întrebă Șipov.

— Uite o cîrciumă, spuse companionul.

— O văd, zise Șipov. – Și ce-i cu asta?

— Nu-i nimic, spuse Ghiros. – Au petrecut oamenii.

În casa prințului Dolgorukov mergi în voia cea bună în sufragerie, torni ce-ți pofteste inima și nu întrebi, cît nu ești văzut de cineva... Iei o gustărică. După un lichior de lămîie, de exemplu, e grozavă o cegă rece. Pentru început. Apoi servești, să zicem, încă o porție, lichiorul gîlgîie în cupa mică de cristal, parcă se roagă a fi băut... Așa, acum poți să guști un purceluș cu usturoi, ronț-ronț – un picioruș... S-ar zice că e suficient?... Nu, mai dă încă un păhărel cu lichior de scorușe, trandafiriu, cu o bucățică de batog, cu o porțioară de batog...

Tocmai în acel moment, parcă într-adins, ajunseră exact în dreptul ultimei case, iar într-o latură a acesteia, un covrig roșcat, zdravăn, țărănesc, începu să se legene în fața călătorilor.

— Stai! – strigă Șipov. – Stai, cînd îți spun!

Iepușoara se opinti în nămeți. Șipov se rostogoli din sanie, iar după el, și Ghiros.

— Așteaptă, frățioare, zise grăbit Mihail Ivanovici surugiului, dă-i niște ovăz căluțului... Acuș ne întoarcem.

Cei doi dispărură pe ușa cîrciumei.

Intrară în cunoscutul semiîntuneric mirositor și căldura, aromele, presimțirile îi ametiră. Aleseră o masă mai curată.

„Par a fi niște domni” – își zise în gând patronul, cercetându-i pe noii sosiți. Ceva rece îl furnică în sân. Tresări: Șipov îl fixa cu o privire pătrunzătoare. Atunci el se repezi la masa celor doi și o șterse cu propria sa mîneacă. Toți mușteriii încetară imediat să bea și să discute. Sufletul lui Șipov zvîcni ca o coardă întinsă. Se descheie la palton. Ghiros hohotea cu poftă. Era sărbătoare.

Peste o clipă, masa a fost servită și companiunii se aplecară asupra bucatelor, fără a mai aștepta să fie poftiți, cu atît mai mult cu cît lichidul arzător nu mai putea adăsta. Acum, într-adevăr, aluneca pe gît, iar răcitura, ca gheața, le învăluia limba, cerul gurii, sufletul și se rostogolea în adîncuri.

În acel moment, fără a fi observat, intră în cîrciumă un zdrahon de țaran, rumen în obraji și cu mustăți negre. Era îmbrăcat cu un cojoc de oaie nou-nouț, frumos și elegant. Un zîmbet fericit îi lumina fața. Fără a-și scoate căciula din pielicele de astrahan, țaranul păși ușor pe lîngă mese și se lăsă pe-o laviță, exact în dreptul agenților secreți. Iată-l și pe el bînd și mîncînd, zîmbind cînd lui Șipov, cînd lui Ghiros, făcîndu-le cu ochiul, foindu-se pe lavița lui...

Peste jumătate de oră, companiunii chefuiau în toată legea, iar cîrciumarul abia reușea să care noi și noi bucate, deși primele feluri stăteau neatînse ori puțin ciugulite. Patronul aducea într-una, mînat din urmă de strigătele lui Șipov și de hohotele lui Ghiros.

Și toată cîrciuma bea, petrecea, urla laolaltă cu agenții secreți.

— Domnilor, spunea Șipov, beți și să vă amintiți *l'amur tujur* de mine! Veseliți-vă, domnii mei!... – Cîrciuma vuia aprobator – Iată, domnilor, ce masă bogată... se întinde..., avem împreună

de toate din belșug. (Locotenent-colonelul Șenșin privea dintr-un colț, nu prea aprobator.) Înălțimea Voastră, fiți bun și nu mă osîndiți!... Pîinea-i moale, iar gura – mare... Pentru patruzeci de ruble, merg să scot pentru dumneavoastră sufletul din Luminăția Sa!... Pentru patruzeci de ruble... – Cîrciuma oftă dezolată. – Pentru patruzeci de ruble, vă slujesc, *șerșe la fam*, Dumnezeu să vă judece!... (Șenșin îl amenință din ceruri.) Da' piei din ochii mei!... Ia-ți cele patruzeci de carboave... – Mihail Ivanovici înșfăcă banii și-i azvîrli cîrciumarului. Acesta prinse hîrțile din zbor și rămase cu ele în mîină, cu degetele rășchirate, neștiind ce să facă. Brusc, Șipov rosti foarte calm, în tăcerea care se lăsase pe moment: – Mai adu cîte o sticlută la fiecare masă... – Și zîmbi. – Agentul secret Șipov petrece... – Cîrciuma încremeni. (Locotenent-colonelul Șenșin se evaporă.) – Însuși Înălțimea Sa, prințul Dolgorukov, mă cunoaște. – Și adăugă foarte încet, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic, de parcă pînă atunci nu mîncaseră și băuseră: Însuși general-maiorul Potapov, *se mua*, m-au trimis înapoi...

Țăranul cu mustață neagră hohoti vesel:

— Ce-i cu tine? – îl întreabă Șipov. – *Anșanté?*

— Nu-i nimic, spuse țăranul, e o ocupație foarte plăcută. Îmi place să iau o gustărică pe-un geruleț ca ăsta, – și-și turnă abil în gura trandafirică un păhărel de vodcă, – avem un paracliser Potapov, de asta rîd...

— Ei și ce? – făcu nedumerit Șipov.

— Păi, nimic, zise țăranul, își mîngîie mustățile negre, privind tulbure, și începu pe neașteptate să cînte:

Ce-ți trebuie diamante ș-a mele jurăminte?

În oastea cerului sînt așteptat.

Nu mai dormi, te las cu bine...

„E criță“, cugetă Șipov, „criță s-a făcut purlușul cu buze roșii...”

Cîrciuma vuia în continuare, zdrăngănea vesela, din tavan cobora un norișor înecăcios, le atingea capetele. Țăranul cu mustăți negre se ridică și se îndreptă, clătinîndu-se, spre ușă. Și, deși n-avea nimic cu el, după plecarea țăranului, localul i se păru lui Șipov mai spațios, aerul mai respirabil.

Intră surugiul, înghețat bocnă. Șipov îl recunoscu, îi dădu un păhărel – nu-l uitase și brusc totul îi reveni în memorie și se cutremură. Îi aruncă o privire lui Ghiros – companionul dormea, lăsat pe spate, cu gura căscată, indicînd cu nasul intrarea cîrciumii. Pe Șipov îl aștepta drumul, nu bucuria de a fi cu Dasea ori măcar resturile de cafea din odaia servitorilor și nici chiar negura înăbușitoare a unei cîrciumi...

Și iată că totul a rămas deja în urmă, de parcă ar fi fost un vis, numai capul și-l simțea amețit și bancnotele nu-i mai foșneau la piept, iar Ghiros dormea, învelit cu cojocul de oaie și cu șapca trasă peste indicatorul său zmeuriu. Soarele asfințise demult. Amurgul își intrase în drepturi. În față se întindea cîmpia, cîmpia, numai cîmpia.

„De-am reuși să ajungem la vreun cătun“, cugetă Șipov, trezindu-se din mahmureală, „de-am ajunge, pînă la lăsarea întunericului.“

N-au parcurs însă nici cinci verste, că întunericul de februarie, cu picioroangele lui, i-a ajuns din urmă, înhățîndu-i și tîrîndu-i cu el. Ca din senin, se iscă și vîntul. Se porni să viscolească. Năvăliră nori pletosi, apăsători și totul deveni de nerecunoscut.

În jur nu mai domnea bucuria încurajatoare, produsă de pasul hotărît al iepei pe zăpada ușor înghețată și de presimțirea necunoscutului ispititor; pierise și dorința de a se desfăta privind natura înconjurătoare, fapt ce li se întîmplă uneori chiar și agenților secreți; dispăruse sărbătoarea din suflet; nervii nu-i mai erau încordați, ca înaintea saltului peste o prăpastie; nu mai exista nimic din toate acestea, persista doar nefericirea

trezirii la vederea acestor nori pletosi, care goneau aidoma unei haite de lupi flămânzi după vînat.

Însăși luna, care ba apărea, ba dispărea era mică și nefericită, iar iepușoara tînără alerga acum altfel, fără chef.

În jur domnea pustiuul zăpezilor învîrtejite și al beznei, numai ici-colo, în depărtare, pluteau niște pete întunecate – fie nori, fie copaci răzleți. Nu se auzea lătrat de cîini, nu se simțea miros de fum. Vifornița se întetea din ce în ce.

După ce porniseră la drum, Șipov a ațipit, parcă moleșit de zvăpăiala din cîrciumă. Curînd, însă, se trezi. Ghiros dormea, afundat complet în fîn și în cojoc. Alături ședea nemișcat surugiul și doar rareori trăgea de hățuri; iapa alerga singură.

Vinul băut îl încălzea încă și nu-l năpădiseră gîndurile negre, nu-l sîcîiau. Și totuși, ceva nu era, se pare, în ordine, simțea că o povară îi apasă deja sufletul, în adîncul lui se înfiripa un strigăt, gata-gata să răzbată la lumină.

În frig, îți aduci întotdeauna aminte de căldură și Șipov își aminti de camera din casa prințului, de focul din sobă, de felinarul cu fațete multicolore, de patul boieresc, lat ca pentru patru persoane, de blana de urs de pe podea, și-l aminti pe tînărul prinț, cu fața albă, ochii mari negri, cu buzele subțiri, strînse batjocoritor, în cămașă albă de dantelă, cu guler răsfrînt. Șipov stă cu spatele la foc, direct pe blana din dreptul patului – lui îi este permis. Își simte spinarea încălzită. Tînărul prinț îi povestește ca unui egal aventurile sale din Petersburg. Prințul Vasili Andreevici și prințesa sînt plecați. Majordomul are poruncă să nu scoată oamenii din camera servitorilor – să-i lase să doarmă. Afară e noapte.

— Ei, Mișka, spune încet prințul cel tînăr, ea se învoiește? N-a plîns? – Mîinile îi tremură, cînd rostește aceste cuvinte, și se îmbujorează la față.

— E fericită la nebunie, Luminăția Voastră, zice Mișka.

— Atunci, rostește prințul nehotărît și oftează, atunci du-te după ea... dar încetișor, ai grijă... Dacă începe să facă mofturi, nu încerca s-o îndupleci, nu-mi place asta, auzi?

Și iată-l conducînd-o prin sălile întunecate, pășind numai pe covoare.

O cuprinde pe după umerii care-i tremură.

— Ți-e teamă?

— Nu...

— Dar de ce tremuri?

— Așa...

O mîngîie din mers, încurajînd-o parcă, o mîngîie, o atinge și moare de curiozitate: cum o să fie?... Și-și face planurile lui modeste.

— Dar tu de ce nu-ți ții mîinile acasă? – rostește ea șoptit. – Vezi să nu te spun prințului...

— Hai, lasă, lasă, mormăie el grăbit, mergi, mergi, lugu-lugu... Și o atinge, o mîngîie.

O lasă să intre în odaia tînărului prinț și încuie ușa. Stă în întuneric, trage cu urechea, însă ușa este de stejar, masivă, nu se aude nici un sunet. Iată că i-au înțepenit complet picioarele, capul i se-nvîrte, cînd iese ea, el e sleit de puteri. Pînă să închidă ușa, la lumina palidă, colorată a felinarului, o clipă o vede pe ea, puțin ciufulită, însă, în rest, parcă nu s-a întîmplat nimic. Și iar în întuneric, covoare moi, o conduce prin săli.

— Ei, cum a fost? Lugu-lugu?...

— Dar ce-ți pasă ție? – pufni ea. – Ori nu știi și singur cum vine treaba?

— Știu, rîde el, o oprește și o răstoarnă pe o sofa neagră. – Lugu-lugu-lugu...

Dar ea e voinică, se smulge și-l îmbrîncește.

— Nu-i de nasul tău, țăpule!

Și iat-o deja cu burta la gură, stînd în fața bătrînului prinț, fiul este și el prezent, iar pe lîngă dînsul – Șipov – lui îi este îngăduit.

— Ei, o întreabă posomorît bătrînul prinț, cine te-a fericit?